

Uitwerking Rollen en Taken

Gemeenten en onderwijs hebben in juni 2014 provinciebreed ingestemd met de gezamenlijke ondersteuningsroute gemeenten en onderwijs. Omdat de wereld van onderwijs en jeugdzorg erg in beweging is hebben we afgesproken dat de contactpersonen zorgen voor afstemming rondom leerlingen/jongeren op het snijvlak van de ontwikkelingen Passend Onderwijs en Transformatie Jeugdzorg. Zij zorgen dat de uitvoering van de lijnen in deze bewegende context goed blijven lopen. Dit vraagt dat er zicht is op de rollen en taken van de betrokkenen in deze samenwerking. Deze notitie omvat een advies ten aanzien van de rollen en taken in de ondersteuningsroute. Daarbij is provinciebreed rekening gehouden met de verbinding met omliggende gemeenten/wijken en met de basisteams (sociale wijkteams, CJG's etc.). Er wordt dus niet gesproken over functies, maar over rollen en taken. Het is lokaal te bepalen wie deze functies gaan vervullen.

Dit betreft een groeidocument waarin de eerste contacten provinciebreed zijn uitgewerkt deel A en B. Daarnaast is er een deel C dit betreft de hoofdlijnen van wat aan rollen en taken provinciebreed is afgesproken. Deel C kan lokaal verder worden aangevuld, afhankelijk van de samenstelling van het basisteam.

Met de uitwerking van de rollen en taken wordt de basis gelegd voor de lokale/regionale gebruikersoverleggen tussen de contactpersonen gemeenten en onderwijs. Lokaal/regionaal worden er trekkers benoemd vanuit de gemeenten die de gebruikersoverleggen organiseren en implementeren.

Provinciebreed worden in de periode januari-maart 2015 vanuit het AGO de informatiebijeenkomsten lokaal/regionaal georganiseerd voor de contactpersonen gemeenten en onderwijs.

De notitie is tot stand gekomen met uitvoerenden op alle betrokken taken. Daarnaast is de conceptnota provinciebreed voorgelegd aan uitvoerenden onderwijs en gemeenten. En tot slot is de nota voorgelegd en beoordeeld door het ambtelijk Afstemmingsoverleg Gemeenten en Onderwijs (AGO).

Uitgangspunt en werkwijze:

- Een Provincie breed kader dat op hoofdlijnen inzicht geeft op de gemeentelijke structuren;
- Integraal samenwerken vanuit de eigen positie en deskundigheid;
- Samenwerken op basis van benodigde expertise, maatwerk per leerling;
- Het adviseren van ouders/leerlingen of toeleiden naar ondersteuning binnen het onderwijs of gemeentelijke structuren vindt plaats binnen het eigen terrein of in afstemming met de partij die de ondersteuning toe kan wijzen (SWV of gemandateerde zorgaanbieders);
- Het onderwijs weet wat zij kunnen verwachten in de samenwerking met gemeentelijke partners;
- De personen in het gemeentelijke basisteam (CJG, sociaal wijkteam o.i.d.) weten van elkaar welke functies er zijn in relatie tot het onderwijs en hoe deze zich tot elkaar verhouden.

Advies voor lokaal vervolg:

Vanuit het ambtelijk AGO wordt ingezet op het uitrollen van de ondersteuningsroute naar de inclusief de vervolgacties. In navolging daarop is het lokaal regionaal/lokaal te bepalen:

- Na te gaan in hoeverre deze rollen en taken zich verhouden tot de werkzaamheden/functie van de contactpersoon. Zowel voor het onderwijs als voor de gemeenten. Dit is een ontwikkeling die gedurende het jaar gevolgd zal worden in het gebruikersoverleg.

- Met enige regelmaat een gebruikersoverleg instellen waarin de contactpersonen gemeenten en onderwijs met elkaar aandacht hebben voor de cultuurverandering in de samenwerking.
- Er is nog niet voorzien in contactpersonen voor de voorschoolse voorzieningen. Deze zijn niet aangesloten op het provinciebrede afstemmingsoverleg gemeenten en onderwijs (AGO). Dit is omdat zij zeer divers georganiseerd zijn. Gemeenten worden aangeraden lokaal te organiseren dat er ook voor deze categorie contactpersonen worden benoemd. Lokaal kan dit – indien aanwezig - via het schoolbesturen overleg met de voorschoolse voorzieningen worden afgestemd. De suggestie is gedaan om voor het voorschoolse een medewerker van het consultatiebureau als contactpersoon aan te wijzen.
- Zorgen dat de contactpersoon daadwerkelijk zichtbaar bekend is bij de MBO instellingen.

Advies voor provinciaal vervolg

Het is belangrijk de ervaringen met de ondersteuningsroute inclusief rollen en taken provinciebreed te respecteren omdat er voor het onderwijs wordt gestreefd naar een eenduidige werkwijze op hoofdlijnen. Evaluaties via de gebruikersoverleggen kunnen aan het ambtelijk AGO worden doorgegeven.

Deel A. Eerste contact onderwijs

Voor iedere schoollocatie levert de gemeente waar de school gevestigd is de contactpersoon.

Doel: de contactpersonen gemeenten en onderwijs leggen de verbinding tussen de onderwijsondersteuning en de gemeentelijke ondersteuning.

Algemene taken

- Bij een signaal vanuit het onderwijs wordt binnen de schoolondersteuningstructuur een integrale afweging gemaakt. Hierbij worden alle relevante disciplines binnen de school en het SWV betrokken.
- Als er alleen sprake is van verzuim ga je direct het traject met leerplicht in en wordt een verzoek tot samenwerking gedaan in zorg voor jeugd Groningen (ZvJG).
- De contactpersonen onderwijs en gemeenten kunnen indien nodig de verbinding leggen om de integrale afweging aan te vullen vanuit de gemeentelijke structuren.
- Er wordt samen met de ouders een ondersteuningsplan (een kind, een gezin, een plan, een regisseur) opgesteld. De contactpersoon draagt bij aan het plan ten aanzien van onderwijs en onderwijsondersteuning.
- Het ondersteuningsplan heeft één regisseur' een betrokken 'casemanager' vanuit de gemeentelijke structuren. De afspraken worden gemaakt met alle betrokkenen inclusief ouders waarbij de uitvoering binnen de eigen organisatie plaats vindt. Dit betreft het 'cyclisch proces' in de ondersteuningsroute gemeenten en onderwijs.

Processtappen in de route

- Vanuit buiten de school is contactpersoon onderwijs het eerste aanspreekpunt.
- Contactpersoon binnen het onderwijs ontvangt signaal (alle signalen uit de school of uit de gemeente)
- Bespreekt signaal eerst in eigen ondersteuningsteam. Dit team is schools en soms bovenschools georganiseerd.
- Doet een verzoek tot samenwerking in zorg voor jeugd Groningen (ZvJG).
- Het cyclisch proces tussen gemeente, onderwijs en ouders waar een plan wordt gevormd.
- Deze communiceert terug naar de intern betrokkenen.

Wie kan deze functie vervullen? Het is aan de school deze functie te benoemen.

Te denken valt aan:

IB-er, bovenschoolse ondersteuningsfunctionaris, ondersteuningscoördinator, coördinatoren begeleidingsadviesteams, tweedelijnsbegeleiders, medewerkers DLE (dienst loopbaan expertise)

Deel B. Eerste contact (basisteam) gemeenten

Verzoek tot samenwerking via de verwijfsindex ZvJG

Voorop staat dat scholen kunnen signaleren in de verwijfsindex. Een signaal in de verwijfsindex zorgt ervoor dat de school weet wie de procescoördinator van de verwijfsindex is. Mochten er meer mensen betrokken zijn dan is dat direct zichtbaar en weet het onderwijs wie in de woonplaats van het kind de contactpersoon is.

De zorgcoördinator ZvJG is in het nieuwe stelsel duidelijker gepositioneerd in de rol van procescoördinator en heeft de opdracht de voortgang van de casus te bewaken. Het is niet de persoon die de casus inhoudelijk uitvoert (zie uitwerking procescoördinator in deel C).

Contactpersoon Gemeente (voor het onderwijs)

De gemeente levert iedere schoollocatie in de betreffende gemeenten een contactpersoon vanuit het basisteam (CJG, Sociaal wijkteam oid).

Doel: de contactpersonen gemeenten en onderwijs leggen de verbinding tussen de onderwijsondersteuning en de gemeentelijke ondersteuning.

Algemene taken

- Bij een signaal vanuit het onderwijs wordt binnen het basisteam een integrale afweging gemaakt. Hierbij worden alle relevante disciplines binnen het basisteam betrokken.
- De contactpersonen onderwijs en gemeenten kunnen indien nodig de verbinding leggen om de integrale afweging aan te vullen vanuit de onderwijs structuur.
- Er wordt samen met de ouders een ondersteuningsplan (een kind, een gezin, een plan, een regisseur) opgesteld. De contactpersoon zorgt dat in het onderwijs bekend wordt bij wie het inhoudelijk casemanagement is belegd.
- Het ondersteuningsplan heeft één regisseur' een betrokken 'casemanager' vanuit de gemeentelijke structuren. De afspraken worden gemaakt met alle betrokkenen inclusief ouders waarbij de uitvoering binnen de eigen organisatie plaats vindt. Dit betreft het 'cyclisch proces' in de ondersteuningsroute gemeenten en onderwijs.

Procestappen in de route 1: Signaal uit het onderwijs

- Ontvangt signaal via de contactpersoon onderwijs of via ZvJG
- Gezamenlijke afweging ondersteuningsvraag
- Indien de jongere niet in de gemeente woont zoekt de contactpersoon verbinding met het basisteam in de woonplaats van de jongere.
- Het signaal wordt besproken in het basisteam (CJG/sociaal team enz) van de gemeente waar de jongere woonachtig is.
- Het cyclisch proces tussen gemeente, onderwijs en ouders waar een plan wordt gevormd.
- Communiqueert terug binnen de gemeentelijke structuren.

Procestappen in de route 2: Signaal uit de wijk/gemeente

- ontvangt signaal uit de wijk
- Intern afwegen hoe zwaar de ondersteuningsvraag is.
- Met ouders afwegen of onderwijs betrokken moet worden.
- Verzoek tot samenwerking ZvJG
- Contact met contactpersoon onderwijs.
- Het cyclisch proces tussen gemeente, onderwijs en ouders waar een plan wordt gevormd.
- Communiqueert terug binnen de gemeentelijke structuren.

NB. De gemeentelijke contactpersoon is niet perse gerelateerd aan één basisteam, soms aan twee of drie.

Wie kan deze functie vervullen?

Jeugdgezondheidsmedewerker, schoolmaatschappelijk werk, schoolarts, procescoördinator ZvJG

Leerplicht

De leerplicht geldt vanaf de 1e maand na de 5e verjaardag en duurt tot en met het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt. Daarna volgt de kwalificatieplicht tot 18 jaar of eerder, tot het moment dat de startkwalificatie is behaald (= diploma op minimaal MBO 2 niveau, HAVO of VWO). Is een leerling jonger dan 18 jaar en heeft hij of zij geen startkwalificatie? Meld verzuim dan bij de leerplichtambtenaar.

Algemene taken

- Ontvangt signalen uit scholen, van ouders of andere partijen.
- Bespreekt bij verzuimmeldingen signalen met ouders en/of kinderen.
- Als er sprake is van verzuim ga je direct het traject met leerplicht en doen onderwijs én leerplicht een verzoek tot samenwerking in zorg voor jeugd Groningen (ZvJG).
- De leerplichtambtenaar controleert of ouders en jongeren de leerplicht naleven.
- Hij geeft voorlichting aan jongeren over waarom het belangrijk is om naar school te gaan.
- Hij/zij geeft voorlichting over wat de gevolgen zijn als leerlingen en ouders de Leerplichtwet overtreden.
- Hij/zij zoekt samen met de school en ouders en eventuele andere betrokken partijen naar een oplossing bij problemen met schoolbezoek.
- Hij/zij kan een proces-verbaal opmaken als een leerling spijbelt of niet ingeschreven staat op een school.
- Neemt deel aan (incidentele) zorgoverleggen en het justitieel casusoverleg (Veiligheidshuis, OM, Raad vd Kinderbescherming).

Procestappen in de route 1: Signaal enkelvoudig leerplicht

- Ontvangt signaal via de contactpersoon onderwijs, DUO verzuim registratie
- Met de contactpersoon onderwijs afwegen of het een enkelvoudige leerplichtzaak is of dat er in de gezinscontext meer aan de hand is.
- Indien er meer aan de hand is, signaal met ouders bespreken en verzoek tot samenwerking ZvJG (overstappen route 2)
- Stelt samen met de jongere, ouders en school een plan op om de leerling weer naar school te krijgen.
- Indien nodig kan tijdens de looptijd van het plan worden opgeschaald naar route 2.

Procestappen in de route 2: Signaal leerplicht in combinatie met hulp (vraag/ondersteuning)

- Contactpersoon onderwijs en leerplicht betrekken de contractpersoon van het gemeentelijke basisteam.
- Het cyclisch proces tussen gemeente, onderwijs, ouders en leerplicht waar een plan wordt gevormd.

RMC trajectbegeleiding

De leerplicht geldt vanaf de 1e maand na de 5e verjaardag en duurt tot en met het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt. Jongeren in het PRO en VSO zijn niet kwalificatieplichtig. Voor de overige leerlingen geldt de kwalificatieplicht tot 18 jaar (of eerder, tot het moment dat de startkwalificatie is behaald). De regels van de leerplichtwet gelden ook tijdens deze periode. Het RMC voert de leerplichttaken uit voor de kwalificatie plichtige leerlingen op het MBO.

Voor jongeren van 18 tot 23 jaar die niet meer kwalificatie plichtig zijn, doet het RMC trajectbegeleiding, met het doel jongeren een startkwalificatie te laten behalen. RMC betekent Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten. Is de leerling tussen de 18 en 23 jaar en nog niet in het bezit van een startkwalificatie? Meld verzuim en voortijdig schoolverlaten dan bij het RMC.

Algemene taken

- Begeleidt leerlingen tussen 18-23 jaar die niet in het bezit zijn van een startkwalificatie zo mogelijk terug naar school
- Bespreekt bij vsv meldingen signalen met jongeren en of ouders
- Als er sprake is van VSV ga je direct het traject met RMC in en doen onderwijs én RMC een verzoek tot samenwerking in zorg voor jeugd Groningen (ZvJG).
- Hij geeft voorlichting aan jongeren over waarom het belangrijk is om naar school te gaan.
- Hij/zij zoekt samen met de school en de jongere en eventuele andere betrokken partijen naar een oplossing bij problemen met schoolbezoek.
- Neemt deel aan (incidentele) zorgoverleggen en het justitieel casuoverleg (Veiligheidshuis, OM, Raad vd Kinderbescherming).

Procestappen in de route 1: Signaal enkelvoudig RMC

- Ontvangt signaal via de contactpersoon onderwijs van ouders of andere partijen.
- Met de contactpersoon onderwijs afwegen of het een enkelvoudige RMC zaak is of dat er in de gezinscontext meer aan de hand is.
- Indien er meer aan de hand is, signaal met jongere bespreken en verzoek tot samenwerking ZvjG (overstappen route 2)
- Stelt samen met de jongere, ouders (op verzoek jongere) en school een plan op om de leerling weer naar school te krijgen.
- Indien nodig kan tijdens de looptijd van het plan worden opgeschaald naar route 2.

Procestappen in de route 2: Signaal RMC in combinatie met hulp (vraag/ondersteuning)

- Contactpersoon onderwijs en RMC betrekken de contractpersoon van het gemeentelijke basisteam.
- Het cyclisch proces tussen gemeente, onderwijs, ouders en RMC waar een plan wordt gevormd.

Uitstroom VO- arbeidsmarkt

Tijdens de uitwerking van deze rollen en taken blijkt de doelgroep PRO/VSO niet altijd bij leerplicht of RMC wordt bediend. Soms zijn er alternatieve functies aanwezig. Deze blijken nog onvoldoende ingebed in de breedte van de toeleiding arbeidsmarkt. Er zijn geen provinciale kaders en afspraken hoe deze toeleiding vorm krijgt en wat de rollen en taken hierbij zijn van het onderwijs en de gemeentelijke structuren. Wel hebben we te maken met wet en regelgeving in het onderwijs, leerplicht en de gemeentelijke structuren. Er zou een vervolgopdracht in de afstemmingsagenda gemeente onderwijs moeten worden opgenomen voor deze doelgroep.

Er zijn drie uitstrooprofielen; scholing, arbeidsmarkt en dagbesteding.

A. Scholing

Incidenteel kunnen leerlingen instromen binnen het MBO/entree of pre-entree onderwijs. Bij instroom in het MBO wordt de jongere alsnog kwalificatieplichtig. Voor veel jongeren is deze doorstroming niet realistisch. Vanuit de uitstroomonderzoeken Praktijkonderwijs blijkt dat het behalen van deel/branchecertificaten effectief is in het bestendig uitstromen naar de arbeidsmarkt.

NB Ook binnen het VMBO (met name LWOO b/k) zijn jongeren die niet hun diploma VO behalen en niet in staat zijn een startkwalificatie te behalen. Deze vallen onder leerplicht/RMC.

Gezien de beperkte omvang wordt dit deel ingevuld door het onderwijs en gemeenten. Er is momenteel niet een structurele contactpersoon of functie die deze rollen en taken vervult.

B. Arbeidsmarkt

indien aanwezig Trajectbegeleiders Werkschool (voor de deelnemende Pro/VSO-onderwijs)

Algemene taken

- Bemiddelen en begeleiden van jongeren uit PRO en VSO richting werk, voor minimaal 12 uur per week.
- Hierbij wordt er rekening gehouden met de rollen en taken van het onderwijs, en de gemeentelijke structuren.
- De functie wordt breed ingevuld: intake op school, maken plan van aanpak gericht op werk, begeleiding, bemiddeling met werkgever, loonwaardebepaling en job coaching. De intake vindt op school plaats.
- De samenwerking gebeurt volgens methodiek Werkschool.

Er zijn een aantal gemeenten die de werkschool hebben ingevoerd. In die gemeente is voor een aantal leerlingen een trajectbegeleider beschikbaar. Omdat met de deelnemende gemeenten en scholen pas besloten hebben de werkschool voort te zetten. De rollen en taken zijn nog onvoldoende uitgewerkt en daarmee is de verbinding met de ondersteuningsroute nog niet tot stand gekomen.

Naast de werkschool blijft er een leemte voor deze doelgroep in de categorie arbeidsmarkt die niet mee kan in de werkschool.

Er zijn gemeenten en scholen die niet participeren in de werkschool. Er is geen provinciale verbinding over de inzet op deze doelgroep en de samenhang met de ondersteuningsroute.

C. Dagbesteding

Naast de leerlingen in het Pro en VSO onderwijs kent het onderwijs leerlingen waarbij er (tijdelijk) geen onderwijsperspectief is. Hierbij kan er sprake zijn van toeleiding naar dagbesteding met mogelijke toeleiding naar de arbeidsmarkt.

Deel C. Basisteam gemeenten volgens provincie brede afspraken op hoofdlijnen (Desgewenst lokaal aan te vullen).

Het inhoudelijke casemanagement komt te liggen bij:

1. regulier casemanagement
2. specialistisch casemanagement).

De inhoudelijke regie kan worden belegd bij de regulier- of specialistisch casemanager.

Deze werken beide vanuit de basisondersteuning en zijn inhoudelijk verantwoordelijk voor de casus. Alleen als een kind/gezin in contact komt met het veiligheidsdeel wordt de casusregie overgenomen door de specialistisch casemanager uit het veiligheidsdomein. Als het traject daar klaar is komt wordt de casus weer overgedragen naar het cyclisch proces in de basisvoorziening.

Regulier casemanagement:

Regulier casemanagement is het systematisch coördineren, afstemmen en volgen van de benodigde hulpverlening aan jeugdigen en hun nabije sociale omgeving, waarbij meerdere hulpverleners betrokken zijn. Samen met de cliënt/het cliëntsysteem wordt bekeken welke hulp nodig is en samen met alle betrokkenen worden de doelen afgestemd vanuit het uitgangspunt één kind, één gezin, één plan en één regisseur zodat er zo effectief en efficiënt mogelijk gewerkt wordt aan het oplossen of verminderen van het probleem.

Specialistisch casemanagement:

Een specialistisch casemanager is een professional, die zich richt op het oplossen van de problemen en weer stopt zodra de reguliere casemanager de taak weer over kan nemen.

Er is sprake van specialistisch casemanagement indien:

- de psychische of lichamelijke ontwikkeling (veiligheid) van een kind ernstig bedreigd wordt.
- de vraag de expertise van de hulpverleners de vraag van de jeugdigen en hun nabije sociale omgeving overstijgt/ hij niet de juiste kennis en/of vaardigheden bezit met betrekking tot wat nodig is voor de voortgang in de hulpverlening
- en/of ouders aangeven dat de hulpverleners onderling niet goed samenwerken.

Procescoördinator Zorg voor Jeugd Groningen (ZvJG)

Bij binnenkomst van een verzoek tot samenwerking in Zorg voor Jeugd Groningen checkt de procescoördinator ZvJG of en bij wie de casus inhoudelijk is belegd. De regulier- en/of specialistisch casemanager zorgt voor inhoudelijke regie en afstemming. Indien die nog niet is benoemd legt de procescoördinator contact met het basisteam in de woonplaats van herkomst. Vandaaruit wordt een inhoudelijk casemanager benoemd die met het onderwijs en de ouders in gesprek gaat. Daarna heeft de procescoördinator geen bemoeienis meer, tenzij een van de partijen vindt dat de casus onvoldoende voortgang boekt. Dit kan worden gemeld bij de procescoördinator die desgewenst kan opschalen.

OGGZ coördinator

Met de overdracht van AWBZ naar de WMO wordt de taak van de OGGZ coördinator overgedragen aan Veilig Thuis Groningen (VTG). VTG is de samenvoeging van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling met het Steunpunt Huiselijk Geweld.

Leefgebied Veiligheid

a) Veilig Thuis Groningen (VTG)

Veilig thuis Groningen is de nieuwe naam voor de samenvoeging advies en meldpunt kindermishandeling (AMK) en steunpunt huiselijk geweld (SHG). Indien vanuit het basisteam een casus kindermishandeling loopt wordt de expertise van het VTG toegevoegd. Bij complexe casussen kan de inhoudelijke regie (specialistisch casemanagement) tijdelijk worden overgenomen door het VTG om later weer af te schalen naar het basisteam.

De wettelijke taken van de gemeenten worden voor en met gemeenten door Veilig Thuis Groningen uitgevoerd. Het gaat hierbij om:

1. Onafhankelijk regionaal advies en meldpunt op het gebied van:
 - a. Kindermishandeling
 - b. Huiselijk geweld
 - c. Het aanbrengen van samenhang tussen de aanpak van beide

2. Het loket voor:
 - a. Meldingen en advies
 - b. Telefonische en online vragen en antwoorden
 - c. De inzet van snelle interventie (crisisdienst, politie, Raad voor de Kinderbescherming, JB/JR)
 - d. Het organiseren van deskundige inzet

3. Het uitvoeren van triage op:
 - a. Alle politiemutaties huiselijk geweld, zorgmeldingen politie, meldingen huiselijk geweld, meldingen kindermishandeling
 - b. Meldingen van professionals en burgers op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling

4. Het organiseren en uitvoeren van vervolgstappen:
 - a. Onderzoeken
 - b. Interventies
 - c. Overdragen naar lokaal veld of lopende hulpverlening
 - d. Doorzetten naar een Multidisciplinair overleg met ketenpartners

5. Monitoring van het proces van melding tot afhandeling